

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Szubińskiej
im. Zenona Erdmanna
od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r.

I. Wystawy i ekspozycje

1. W salach wystawienniczych w 2017 r. czynne były w Muzeum ekspozycje stałe:

- 1) *Sędziwój z Szubina i jego zamek,*
- 2) *Powstanie Wielkopolskie na ziemi szubińskiej,*
- 3) *Związek Harcerstwa Polskiego na ziemi szubińskiej,*
- 4) *II wojna światowa i obozy jenieckie,*
- 5) *Kultura materialna Pałuk.*

2. Wystawy plenerowe i w innych placówkach:

- 1) Na szubińskim rynku prezentowane były wystawy: *Powstanie Wielkopolskie 1918/1919; Oblicza czasu; Szubin to brzmi dumnie.* W związku z dewastacjami wystaw plenerowych na rynku w Szubinie ubytki w ekspozycji były uzupełniane planszami z innych wystaw, które były już prezentowane w przestrzeni publicznej. Z uwagi na koszt nie wykonywano dodruku zniszczonych plansz.
- 2) W ramach żywej lekcji historii na terenie byłego obozu jenieckiego w Szubinie prezentowane były wystawy pt. *Życie codzienne w Oflag XXIB, która powstała na bazie akwareli francuskiego jeńca* oraz *Oflag 64 w obiektywie delegatów Międzynarodowego czerwonego Krzyża.*
- 3) 2 września muzeum włączyło się w obchody 180-lecia istnienia straży pożarnej w Rynarzewie i przygotowało wystawę stałą do działającej tam izby tradycji strażackiej. Wystawa jest dostępna w izbie i zawiera informacje o wkładzie muzeum w jej realizację.
- 4) Muzeum włączyło się w Gminne Dni Seniora 2017 i przygotowało wystawę związaną z klubami i kołami zrzeszającymi seniorów na terenie miasta i gminy Szubin. Wystawa planszowa prezentowana była na festynie przy hali widowiskowo-sportowej w Szubinie.

3. W wyżej wymienionym czasie w Muzeum zaoferowano następujące ekspozycje czasowe:

- 1) Wystawa pt. *Powstanie Wielkopolskie w obiektywie.* Wystawa powstała we współpracy z Akcją Katolicką przy Parafii św. Wita w Słupach. Wystawa prezentowana w ramach powiatowych obchodów Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 w Szubinie. Styczeń 2017 r.
- 2) Wystawa pt. *Front północny Powstania Wielkopolskiego w fotografii.* Wystawa na bazie zbiorów własnych. Wystawa prezentowana w ramach powiatowych obchodów Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 w Szubinie. Styczeń 2017 r.
- 3) Wystawa pt. *Prezentacja nabytków muzealnych cz. I za lata 2002-2005.* Wystawa na bazie zbiorów własnych. Styczeń – marzec 2017.
- 4) Wystawa pt. *Kronikarz z aparatem Jakub Szubertowski.* Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów. Styczeń- październik 2017 r.
- 5) Wystawa pt. *Wielkanocne tradycje na Pałukach i w Polsce.* Marzec 2017 r.
- 6) Wystawa pt. *Inka. Niezlomna, wyklęta, przywrócona pamięci.* Ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku. Marzec 2017 r.
- 7) Wystawa pt. *Projekt kobieta.* Wystawa na bazie zbiorów własnych. Marzec 2017 r.
- 8) Wystawa prac plastycznych Waldemara Zyśka z Bydgoszczy o tematyce religijnej. Wystawa na bazie depozytów. 6 kwietnia 2017 r.

- 9) Wystawa pt. *Wojenne rozstania* wypożyczona z zasobów Muzeum Historii Polski w Warszawie. Kwiecień-czerwiec 2017.
- 10) Wystawa pt. *Od Kołodzieja do operatora drona*. Wystawa na bazie zbiorów własnych i plansz Stowarzyszenia działającego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych. Kwiecień-maj 2017 r.
- 11) Wystawa pt. *Znany – nieznany Szubin*. Wystawa na bazie zbiorów własnych w ramach projektu między muzealnego Miasto-Ludzie-Muzeum. Czerwiec-wrzesień 2017 r.
- 12) Wystawa pt. *Henryk Wojtas. Grafika i inne techniki*. Wystawa na bazie depozytów rodziny autora. Wrzesień-październik 2017.
- 13) Wystawa pt. *Życie codzienne w Oflag XXIB, która powstała na bazie akwareli francuskiego jeńca*. Wrzesień-grudzień 2017.
- 14) Wystawa pt. *Trzy techniki wyrazu artystycznego w praktyce*. Prezentowano prace plastyczne uczestników projektu Kultura Dostępna, który realizowany był przez muzeum. Październik-grudzień 2017 r.
- 15) Wystawa pt. *Twórcy naszej niepodległości. Cz. 1. Marszałek Józef Piłsudski*. Wystawa na bazie zbiorów własnych, depozytów i zbiorów wizualnych Biblioteki Narodowej. Listopad-grudzień 2017 r.
- 16) Wystawa pt. *Mobilnie o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919*. Wystawa na bazie zbiorów własnych. Listopad 2017 r.- styczeń 2018 r.
- 17) Wystawa pt. *Święta Bożego Narodzenia w tradycji polskiej*. Grudzień 2017 r.
- 18) Wystawa pt. *586 dni stanu wojennego*. Wystawa na bazie zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Bydgoszczy. Wystawa prezentowana w ramach regionalnych obchodów 36. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Grudzień 2017 r. – styczeń 2018 r.

II. Uroczystości i spotkania okolicznościowe, działalność naukowa, edukacyjna i społeczna Muzeum

Muzeum ma w swojej ofercie około 75 tematów lekcji muzealnych dla trzech grup wiekowych oraz dorosłych. Dodatkowo tematy lekcji realizowane są we współpracy z nauczycielami i opiekunami grup. W swojej ofercie placówka nasza ma także filmy edukacyjne własnego autorstwa oraz przekazane między innymi przez Instytut Pamięci Narodowej, z którym współpracujemy. Filmy te służą jako uzupełnienie spotkań edukacyjnych, które odbywają się w Muzeum. Muzeum realizuje także wycieczki w teren szlakiem historii miasta i gminy Szubin. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, placówka czynna jest po wcześniejszym uzgodnieniu o dowolnej porze. Oferta naszej placówki dostępna jest na miejscu w Muzeum lub za pośrednictwem strony internetowej. Informacje o ofercie i działalności Muzeum przekazywane są między innymi za pośrednictwem muzealnej strony, portali społecznościowych oraz strony urzędu. O aktualnych wystawach informują także plakaty w gablocie na zewnątrz budynku i na terenie miasta. Muzeum aktywnie współpracuje z rozgłośniami radiowymi w Bydgoszczy, Żninie i Nakle, które na bieżąco informują mieszkańców o bogatej ofercie instytucji.

Muzeum współpracuje z instytucjami i organizacjami, które w placówce realizują swoje działania. Placówka jest organizatorem, współorganizatorem lub partnerem w realizacji wielu projektów na rzecz regionu. Muzeum bezpłatnie udostępnia salę oraz zasoby na potrzeby społeczności lokalnej. W te działania zaangażowani są zazwyczaj wszyscy pracownicy. Działania te polegają między innymi na:

- przygotowaniu sali,
- przygotowaniu krzeseł z blatami na konkurs,
- wykonaniu dokumentacji fotograficznej,
- wysyłce materiałów informacyjnych do mediów, umieszczeniu informacji na stronach internetowych i portalach społecznościowych,
- udostępnieniu sprzętu nagłaśniającego oraz komputerowego,
- udostępnieniu zaplecza,

- udostępnieniu wyposażenia np. termosów, plansz ekspozycyjnych, antyram, sztalug,
 - sprzątnięciu sali oraz zaplecza sanitarnego po zakończeniu uroczystości czy spotkania.
- 1) 5 stycznia odbyło się spotkanie przedsiębiorców i działaczy z burmistrzem Szubina.
 - 2) 10 stycznia odbył się XI Konkurs Wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919, którego organizatorem była nasza placówka. W konkursie wzięły udział szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu miasta i gminy Szubin. Konkurs współorganizowany jest przez muzeum i Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego.
 - 3) 11 stycznia rozstrzygnięto powiatowy konkurs plastyczny pt. *Powstanie Wielkopolskie oczami młodego pokolenia*.
 - 4) 13 stycznia odbył się XIII Konkurs Recytatorski Wiersza Patriotycznego pt. *Tobie Polsko ta kropla krwi wrzącej*.
 - 5) 14 stycznia Muzeum koordynowało uroczystość powiatowych obchodów 98. rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Pierwsza część uroczystości odbyła się na cmentarzu w Szubinie, a następnie w Muzeum Ziemi Szubińskiej, a na zakończenie odbyła się rekonstrukcja działań powstańczych na szubińskim rynku.
 - 6) W 2017 r. aktywnie działał Krąg Seniorów ZHP. Zebrania kręgu odbywały się co miesiąc.
 - 7) W 2017 r. odbywały się w murach muzeum spotkania byłych działaczy opozycyjnych z Szubina i okolicy.
 - 8) 22 stycznia odbył się koncert Chóru im. św. Jana Pawła II pod kierunkiem prof. Elżbiety Szubertowskiej.
 - 9) 2 lutego odbyło się zebranie sprawozdawcze OSP Szubin.
 - 10) 24 lutego odbyła się uroczystość wręczenia proporca WDH Feniks w Szubinie.
 - 11) 1 marca w ramach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych odbyła się projekcja filmu pt. *Inka 1946 z zasobów Instytutu Pamięci Narodowej*.
 - 12) 8 marca odbyło się przedstawienie dla społeczności Szkoły Podstawowej nr 1 z okazji Święta Kobiet, które poprzedzone zostało próbami w muzeum.
 - 13) 8 marca odbyła się projekcja filmu pt. *Powiedzieli sobie TAK*.
 - 14) 13-14 marca odbył się konkurs matematyczny.
 - 15) Spotkanie artystyczne z Małgorztą Mówińską-Zyśk i Waldemarem Zyśkiem pt. *Wielkanocna Zaduma*.
 - 16) W kwietniu realizowane były zajęcia w ramach Tygodnia Ekologicznego.
 - 17) 28 kwietnia odbył się wieczór autorski kmr. por. Eligiusza Kwiatkowskiego autora książki *Żniński Batalion Obrony Narodowej 1939*.
 - 18) 29 kwietnia pracownicy muzeum wzięły udział w projekcie Akcji Katolickiej w Słupach pt. *Powstańcy wielkopolscy z ziemi gnieźnieńskiej na Pałuki i Krajnę*.
 - 19) W maju i listopadzie realizowane były zajęcia w związku z symbolami i świętami narodowymi.
 - 20) 5 maja odbył się X Gminny Konkurs Wiedzy o Mieście i Gminie Szubin. W konkursie wzięła udział młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
 - 21) 12 maja w ramach Nocy w Muzeum placówka zorganizowała wydarzenie o szerokiej ofercie. Partnerzy Muzeum Ziemi Szubińskiej w projekcie NOC W MUZEUM 2017: Justyna Augustynowicz, stylistka; Grupa „Proscenium” z Bazy Dzieci Aktywnych przy Szkole Podstawowej w Królikowie; Salon Fryzjersko-Kosmetyczny Małgorzata Dudek; Zakład Fryzjerski Damsko-Męski Marian Szymański; Piękno i Niezależność AVON; Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. prof. Emila Chroboczka w Szubinie oraz 19 modelek.
 - 22) Od maja do grudnia 2017 r. placówka realizowała projekt pt. *Trzy techniki wyrazu artystycznego w praktyce*, który dofinansowany został w ramach zadania KULTURA DOSTĘPNA. Muzeum zdobyło fundusze w ramach projektu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W muzeum w plenerze odbywały się spotkania prowadzone przez artystę plastyka, a uczestnicy pracowali na profesjonalnych materiałach plastycznych. Zajęcia odbywały się poza godzinami

- pracy placówki. Trzy tematy dotyczyły grafiki, pastelii suchych i olejnych, malarstwa akrylowego.
- 23) W ramach partnerstwa z Szubińskim Towarzystwem Kulturalnym realizowany był projekt pt. Mobilnie o Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919.
 - 24) 9 czerwca w ramach Dni Szubina muzeum zaproponowało mieszkańcom przejażdżki zabytkowym autobusem typu Jelcz z Muzeum Komunikacji w Paterku.
 - 25) 27 lipca placówka brała czynny udział w realizacji projektu Szubińskiego Towarzystwa Kulturalnego pt. Wspólna pamięć, który związany był z ustawieniem tablicy pamiątkowej na cmentarzu w Królikowie.
 - 26) Placówka brała czynny udział w pracach w ramach XVII Dni Kultury Chrześcijańskiej.
 - 27) We wrześniu w Szubinie gościła grupa rodzin jeńców amerykańskich i filmowców. Muzeum współorganizowało spotkania, a także brało aktywny udział w przygotowaniu rekonstrukcji życia obozowego na terenie byłego obozu jenieckiego w Szubinie 16 września.
 - 28) 21 października odbyło się forum inicjatyw lokalnych pn. *Lepszy przykład niż wykład*.
 - 29) W październiku muzeum realizowało działania na cmentarzu w Szubinie pn. *Zapał znicz pamięci*.
 - 30) 10 listopada społeczność Szkoły Podstawowej nr 1 w Szubinie uczestniczyła w okolicznościowej akademii związanej ze Świętem Niepodległości.
 - 31) 10 i 11 listopada Muzeum było współorganizatorem Święta Niepodległości. W muzeum odbyła się wieczornica. O godz. 18.00 rozpoczęła się wieczornica, na której program słowno-muzyczny zaprezentowały dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Kołaczkowie. Dzięki tej inicjatywie uczniowie z kolejnej szkoły mieli okazję pokazać swoje umiejętności szerszej publiczności na scenie w Muzeum. Koordynowaliśmy działania przy pomniku.
 - 32) 21 listopada odbyła się uroczystość osłonięcia tablicy związanej ze 100-leciem harcerstwa na ziemi szubińskiej
 - 33) Muzeum oferowało pamiątki związane z Szubinem i muzeum na festynach, piknikach i dożynkach.
 - 34) 23 listopada odbyła się promocja wydawnictwa pt. Przewodnik. Miasto i gmina Szubin, który dofinansowany został w ramach środków ministerialnych Muzeum Historii Polski Patriotyzm Jutra.
 - 35) 29 listopada odbył się rejonowy konkurs wiedzy o bracie Albercie.
 - 36) 30 listopada odbyło się spotkanie pt. *Pulteram albo butelki, czyli żywa tradycja na ziemi szubińskiej*. Spotkanie z badaczami tematu połączone z promocją wydawnictwa i projektu realizowanego między innymi przez Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
 - 37) 13 grudnia w muzeum odbyły się regionalne obchody 36. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.
 - 38) 21 grudnia odbył się koncert świąteczny zespołu Ingenium pod kierunkiem Jolanty Muzalewskiej.
 - 39) 22 grudnia odbyło się przedstawienie jasełek społeczności Szkoły Podstawowej nr 1.
 - 40) W okresie przed świętami Bożego Narodzenia w Muzeum odbywały się lekcje muzealne a także popołudniowe zajęcia dla grup. Dotyczyły one polskiej tradycji świątecznej, połączone były z dostosowanymi do wieku zajęciami plastycznymi.
 - 41) W 2017 r. w Muzeum działał we współpracy z Urzędem Miejskim sklepik z pamiątkami i wydawnictwami. Stoisko z pamiątkami dostępne było także podczas ważnych wydarzeń w plenerze, takich jak koncerty, dożynki, festyny.
 - 42) W ramach współpracy z placówkami oświatowymi w Muzeum odbywały się spotkania i uroczystości.
 - 43) W ramach współpracy z Wielopoziomową Drużyną Harcerską i Gromadą Zuchową Ogniste Pióra w Muzeum w 2017 r. odbywały się uroczystości i spotkania.
 - 44) W ramach współpracy z organizacjami z terenu miasta i gminy Muzeum bezpłatnie udostępniało aulę na cele statutowe tych organizacji.
 - 45) Dyrektor placówki brała udział w pracach zespołu związanego z promocją miasta przy Urzędzie

Miejskim w Szubinie, a wszyscy pracownicy w działaniach związanych z promocją miasta.

- 46) Dyrektor placówki była gościem TVP Bydgoszcz w ramach programu pt. Rozmowa dnia oraz programu pt. Lekcja historii, którego część była nagrywana w muzeum.

III. Publikacje

- 1) W 2017 r. muzeum było partnerem w projekcie Szubińskiego Towarzystwa Kulturalnego. Jednym z efektów realizowanego projektu był folder pt. *Powstańcze miejsca pamięci*, który bezpłatnie dostępny jest w Muzeum.
- 2) W 2017 r. Muzeum było partnerem w projekcie Stowarzyszenia Przyjaciół ZSP w Szubinie. Efektem współpracy była broszura pt. *Pomniki Pamięci Narodowej*.
- 3) W 2017 ukazało się wydawnictwo pt. Przewodnik. Miasto i gmina Szubin, który dofinansowany został w ramach środków ministerialnych Muzeum Historii Polski Patriotyzm Jutra. Nakład 500 szt., ss.120.

V. Zwiedzający i korzystający ze zbiorów

- 1) Od stycznia do grudnia 2017 r. łącznie placówkę odwiedziło 6591 osób. Byli to zwiedzający, uczestnicy spotkań i prelekcji, lekcji muzealnych, konkursów, korzystający z materiałów zgromadzonych w archiwum Muzeum. Do liczby tej nie włączono uczestników spotkań związanych z wynajęciem sali.
- 2) W wyżej wymienionym czasie do celów naukowych ze zbiorów Muzeum w dalszym ciągu korzystała młodzież szkolna, studenci, miłośnicy historii, dziennikarze.
- 3) Muzeum ma swoje strony internetowe, na których zawarte są informacje o działalności Muzeum, a także za pośrednictwem której wymieniane zostają informacje z miłośnikami ziemi szubińskiej z kraju i zagranicy. Muzeum prowadzi także strony za pośrednictwem portali społecznościowych. Nazwy stron:
 - WWW.muzeum.szubin.net
 - WWW.powstanie.szubin.net
 - www.bip.muzeum.szubin.net
- 4) Systematycznie informacje dotyczące Muzeum i także wydarzeń lokalnych umieszczane są na portalu WWW.szubin.pl.

VI. Inwentaryzacja i gromadzenie dóbr kultury

Zbiory Muzeum wynoszą 35.226 pozycje, które zinwentaryzowano w trzech działach: Sztuka, Etnografia, Historia. Ostatni dział Historia podzielono na księgi: Historia, Archiwalia, Fotografia, Księgozbiór. Najliczniejszy jest zbiór archiwaliów, na który składają się: czasopisma, dokumenty osobiste, kroniki, akta urzędowe administracji, dokumenty związane z działalnością organizacji i instytucji, filatelistyka, filumenistyka i inne. Zbiory gromadzone są poprzez darowizny i zakupy. W 2017 r. tymi drogami nabyto 362 sztuki. Od 2016 r. inwentaryzacja nowych nabytków jest prowadzona w programie komputerowym.